

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Національна політика в сфері зовнішньоекономічної діяльності
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Митна справа
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 051 Економіка
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 26.08.2020 р.

м. Запоріжжя 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ППВ 01 Національна політика в сфері зовнішньоекономічної діяльності
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач	Горбань Світлана Федорівна, к.т.н., доцент кафедри Економіки та митної справи
Контактна інформація викладача	7698454, телефон викладача 0673794530, sv_gorban@ukr.net
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/fakultet-mizhnarodnogo-turyzmu-ta-ekonomiky дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2858
Обсяг дисципліни	Денна форма навчання: 120 годин, 4 кредитів, лекцій – 14 годин, практичні заняття – 30 годин, самостійна робота – 46 годин, індивідуальні завдання – 30 год, вид контролю – залік. Заочна форма навчання: 120 годин, 4 кредитів, лекцій – 4 годин, практичні заняття – 6 години, самостійна робота – 80 годин, індивідуальні завдання – 30 годин, вид контролю – залік.
Консультації	Згідно з графіком консультацій- https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити: Теми: Інтернаціоналізація економічного розвитку. Середовище міжнародної економічної діяльності. Світова валютна система. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс. Міжнародна економічна інтеграція. Міжнародна економічна політика.</p> <p>Постреквізити: дисципліна «Митна політика і митне регулювання», освітня компонента «Дипломовання»</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Національна політика в сфері зовнішньоекономічної діяльності» надає студентам системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей національної політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також формування навичок їх практичного використання.</p> <p>Основними завданнями дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ в галузі зовнішньоекономічної діяльності в умовах ринкової моделі господарювання, усвідомлення ролі державного регулювання та національної політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності, вивчення дії економічних законів і положень теорії ринкової економіки у ЗЕД.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – Здатність працювати в команді. – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). – Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. – Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. – Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. – Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. – Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. – Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських 	

рішень.

- Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
- Вміння застосовувати міжнародні норми у сфері технічного регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
- Здатність забезпечувати митне регулювання щодо окремих груп товарів відповідно до заявленого митного режиму.

Результати навчання:

- Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
- Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
- Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів у сфері ЗЕД та митної справи.
- Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
- Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
- Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем у сфері ЗЕД та митній справі.
- Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності та митними органами.
- Вміти застосовувати національне та міжнародне законодавство у сфері технічного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та митних процедур.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Національна політика в сфері ЗЕД» є надання студентам системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей національної політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також формування навичок їх практичного використання.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу у вивченні аспектів національної політики в сфері зовнішньоекономічної діяльності та чинників, які впливають на державне регулювання ЗЕД.

Пізнавальні – сформувати уявлення про сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності в Україні та національну політику держави щодо її регулювання.

Практичні – підготовка студентів до розв'язання конкретних завдань та прийняття управлінських рішень у галузі зовнішньоекономічної діяльності в умовах ринкової моделі господарювання; до визначення та оцінки стану та тенденції соціально-економічного розвитку, до аналізу моделей економічних систем та процесів у сфері ЗЕД.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність: суть, регулювання і управління.

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єкта та суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування

зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту/імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Національне та наднаціональне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі. Економічні та адміністративні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сутність митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита: адвалорне, специфічне і змішане. Порядок визначення мита. Види митних ставок.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (податку на додану вартість (ПДВ), мита, акцизного збору) у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільняються від стягнення ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів у вантажній митній декларації (ВМД). Особливості оподаткування імпорту послуг. Порядок визначення митної вартості зовнішньоекономічного контракту купівлі-продажу товарів.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпортової квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпортні депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди

національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Номінальний і реальний валютний курс. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Зобов'язання щодо обов'язкової конвертації іноземної валюти за курсом Національного банку України. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою на Українській міжбанківській валютній біржі.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET. Система клірингу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	лекція	2
1-2	Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.	практичне	4
3	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	лекція	2
3-4	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	практичне	4
5	Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	лекція	2
5-6	Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	практичне	4
7	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	лекція	2
7-8	Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	практичне	4
9	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД	лекція	2
9-10	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Загальнодержавні податки у сфері ЗЕД	практичне	4
11	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	лекція	2
11-12	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	практичне	4
13	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	лекція	2

	в Україні		
13-14	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	практичне	4
15	Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	практичне	2

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

1. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та додаткової літератури з питань курсу.
2. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).
4. Самостійна підготовка до модульного контролю та заліку.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час практичних занять, перевірку робочих конспектів;
- залучення студентів до дискусії з теми практичного заняття;
- виконання індивідуального завдання та його захист;
- проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до заліку, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно правових документів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми. У ході засвоєння програми курсу, студент повинен виконати контрольну роботу, що складається з двох теоретичних питань та тестів та підготуватися до заліку.

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.		
1. Характеристика категорій сфери ЗЕД та їх взаємозв'язки. 2. Функції та напрями ЗЕД 3. Вплив зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. 4. Основні види і форми ЗЕД 5. Принципи здійснення ЗЕД 6. Поняття об'єкта та суб'єкта ЗЕД 7. Право на здійснення ЗЕД.	Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації	Жовтень
Тема 2 Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні		
1. Зовнішньоекономічна політика держави. 2. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України	Опрацювання літератури, підготовка	Жовтень

<ol style="list-style-type: none"> 3. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. 4. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. 5. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: 6. Платіжний баланс України, його структура та характеристика. 	<p>доповіді або презентації</p>	
Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика системи регулювання ЗЕД: принципи, цілі, методи. 2. Еволюція системи регулювання ЗЕД в Україні. 3. Національне та наднаціональне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 4. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. 5. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. 6. Недержавні органи регулювання ЗЕД. 7. Економічні та адміністративні методи регулювання ЗЕД 8. Правове регулювання ЗЕД. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>листопад</p>
Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність митного регулювання ЗЕД 2. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. 3. Види і методи здійснення митного контролю 4. Характеристика митних режимів 5. Товарна номенклатура ЗЕД 6. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів 7. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. 8. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. 9. Види мита. Порядок визначення мита. Види митних ставок. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>листопад</p>
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Види та функції податків у ЗЕД 2. Сутність та порядок нарахування митних податків у сфері ЗЕД. 3. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. 4. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. 5. Операції, які звільняються від стягнення ПДВ. 6. Відображення митних платежів у вантажній митній декларації (ВМД). 7. Особливості оподаткування імпорту послуг. 8. Порядок визначення митної вартості зовнішньоекономічного контракту купівлі-продажу товарів. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>Листопад</p>
Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. 2. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. 3. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>грудень</p>

<ol style="list-style-type: none"> 4. Фінансові засоби нетарифного регулювання: 5. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита 6. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. 7. Сутність політики державних закупівель 		
Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. 2. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання 3. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Номінальний і реальний валютний курс. 4. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Зобов'язання щодо обов'язкової конвертації іноземної валюти за курсом Національного банку України. 5. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою на Українській міжбанківській валютній біржі. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>грудень</p>
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. 2. Форми розрахунків. Види і засоби платежу. 3. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД 4. Документальне оформлення банківських операцій у сфері ЗЕД 5. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД 6. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET. 7. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. 	<p>Опрацювання літератури, підготовка доповіді або презентації</p>	<p>грудень</p>
<p>Консультативна допомога студенту надається у таких формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій: https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy (не менше ніж 1 раз по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю); - відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - один раз на 2 тижні; - листування за допомогою електронної пошти sv_gorban@ukr.net (у форматі 24/7 кожного дня); - відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Viber, або Skype (за графіком консультацій викладача); - спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів). 		
9. Система та критерії оцінювання курсу		
<p>Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний; - рубіжний; - модульний (підсумковий) - залік 		

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних та практичних заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати конспект лекцій і вести в ньому записи власноруч.

Робота на практичних заняттях:

Практичні заняття проводяться з кожної теми навчальної програми з метою поглибити і закріпити отримані знання, прищепити студентам навички пошуку, узагальнення і викладення навчального матеріалу. Студент повинен розуміти зміст питань, що пропонуються для обговорення, знати визначення понять, вміти пояснити значення будь-якого терміну. Наявність конспекту лекцій на практичному занятті є обов'язковим.

Студенти на практичному занятті можуть виступати за своїм бажанням або за викликом викладача, задавати питання виступаючому, доповнювати або уточнювати його відповіді. Після розгляду кожного питання викладач підводить короткі підсумки обговорення та аналізує відповіді студентів. На основі засвоєння теоретичного матеріалу студенти виконують практичні завдання. В кінці заняття викладач виставляє відповідні оцінки.

Практичні заняття проводяться у різних формах: розгорнута бесіда на підставі плану; усне опитування студентів з питань плану заняття; прослуховування і обговорення доповідей студентів; обговорення письмових рефератів, заздалегідь підготовлених окремими студентами; Заняття може бути проведено у вигляді теоретичної конференції, диспуту, дискусії, «круглого столу», або змішаної форми (з елементами різних форм проведення).

Самостійна робота студентів

Виконання індивідуального завдання надає студенту можливість отримати максимум 20 додаткових балів. Захист відбувається на останній парі в модулі, або в консультативні години роботи викладача.

Кількість балів	Критерії оцінювання
До 20	Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю; робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність
До 15	Робота має самостійний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
До 10	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, не враховані зміни поточного законодавства; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
До 5	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт;
0	Індивідуальна робота не виконана

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ:

Для студентів денної форми навчання змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Протягом семестру проводяться 2 рубіжних контролю:

Під час першого рубіжного контролю враховуються наступні види робіт за такими критеріями:

- відвідування студентом лекцій з дисципліни дає студенту 2 бали за кожне заняття (4 лекції по 2 бали всього 8 балів);
- повнота відповіді та активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 7 балів (8 практичних занять по 7 балів = 56 балів);
- аудиторна контрольна робота – до 36 балів.

Під час другому рубіжного контролю враховуються наступні види робіт за наступними критеріями:

- відвідування студентом лекцій з дисципліни дає студенту 2 бали за кожне заняття (3

лекції по 2 бали всього 6 балів);

- повнота відповіді та активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 6 балів (7 практичних занять по 6 балів = 42 бали);
- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 20 балів;
- аудиторна контрольна робота (тестування) – до 32 балів.

Підсумковий (модульний) контроль знань студентів означає поступове накопичення балів протягом семестру і в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу. Підсумковий (модульний) контроль визначається як середня арифметична двох рубіжних контролів.

Залік виставляється автоматично, якщо студент набрав не менш ніж 60 балів .

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати додаткові індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення дисципліни, або хоче покращити свій бал, він має змогу під час заліково - екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 теоретичних питання за переліком та виконати тести (20 балів).

Кожне теоретичне питання оцінюється від 0 до 10 балів.

10-8 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

7-5 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

4-2 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

2-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

Для студентів заочної форми навчання дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті контрольної роботи оцінюється до 60 балів, відповіді на два теоретичних питання до 20 балів, тестування – до 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої

			програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Кожен здобувач повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність НУ «Запорізька політехніка», Статуту і Правил внутрішнього розпорядку університету, а також Положення про організацію освітнього процесу (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf)

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний: відвідувати заняття, не запізнюватися на заняття; відключити мобільний телефон під час занять; не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; системно і регулярно працювати з навчальною і науковою літературою; підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх заняттях; брати активну участь у навчальному процесі; своєчасно виконувати завдання для самостійної роботи; бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; брати участь у всіх контрольних заходах; будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність в НУ «Запорізька політехніка».